

FELEMÁS VERS A XVIII. SZÁZADBÓL.

A kevertnyelvű verseknek azt a mosolyogtató formáját, amelyben magyar- és idegennyelvű szövegrészek egymást kiegészítik (magyarázzák vagy tagadják), Tolnai Vilmos a szigorúbban vett makaróni-versektől megkülönböztetve *felemások*nak nevezte. (M. Nyelv 1930. 241. l.) Irodalmunkban ezeknek a *Madzsar türki* és a *Vásárhelyi daloskönyv* híres *Cantio elegansa* (RMK. XV. 216.) a legrégebb példái. Paintner Mihálynak a pannonhalmi könyvtárban őrzött kézirati hagyatékában találtam az alábbi felemás verset. Már csak azért is érdemesnek tartom a közlésre, mert 1769-ből való, tehát distichonai az időmértékes magyar verselésnek legrégebb XVIII. századi emlékei közé tartoznak. Szerzőjének csak a keresztnévét tudjuk: Sándornak hívták s a vers írása idején Veszprémben élt. Tréfás verseket írt egy Prometheusnak csúfolt s ekkoriban Nyitrára került barátjához, akit ismételtlen Veresgyurkónak is nevez: bizonyára italos ember volt. Maga a vers így szól:

Est bona res: Hozz Bort; melior: tölts; optima: tsapd föl;
 Dulcedo suavis: Többet is hozza (!) lehet.
 Gaudia sed superat mundi: most Tokait igyál;
 Nec coelum occurrit: még tele véle vagyok.
 Infernus cessat, midőn az Ménesit adgyák;
 Húzván Sopronyibúl, mens liquefacta natat.
 Somlainak kedves illatját szaglani akarván,
 Dices: non par non Numina nectar habent.
 Élven ezekkel caput et sperare salutem,
 Et venter totus fiat ut Oceanus.
 Ezek nélkül ugyan nihil est mea vita, nihil cor;
 Meg-marad az öröm, si bene multa fluant.
 Ah perii! neque nota mihi suspicia duco!
 Ezekbül tsak egy ha neha mesze vagyon
 Quod mirum, Torkotskám ha meg-kiványa szerelmét?
 Magnetem sequitur Linea tacta suum.

In Via Aeternitatis, 11^{ma} 7bris1769.

Közli: KELEMEN GÉZA

HEBBEL-MOTÍVUM BÁRD MIKLÓS VEZEKLÉS C. VERSES
REGÉNYÉBEN.

A *Vezeklés* cselekményében drámai fordulat következik be, amikor Hermann, Flóra elutasított udvarlója, azzal üt sebet Sándornak, Flóra vőlegényének szívéen, hogy egy képet mutat neki. A kép címe: *A tavasz*, s a tavasz maga Flóra, szemben vele Hermann, mint barettes művész ül:

Hévben ihletett
 Ecsetjén, mint a buja kikelet,
 Oly mámorosan ünfelelt az asszony,
 Láz lüktet a modelben és a rajzon.
 Buja vágyak közt készül ott a kép.
 A hatás teljes...